

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1937

ΙΟΑΝΝΙΝΑ 2005

Ἡ προτομή τοῦ Κωστή Παλαμά

Ἡ «Νέα Ἑστία» δὲν εἶχε λάβει μέρος στὶς ἐφορτὲς γιὰ τὰ Πενηντάχρονα τοῦ Κωστή Παλαμά, γιὰ λόγους ποὺ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐπαναλάβουμε. Τὸσο ὅμως ποὺ συμπληρώνεται ἡ ἐορταστικὴ περίοδος, ἐρχεται νὰ τίς ἐπισφραγίσῃ, νὰ τίς ἐπιστεγάσῃ. Καὶ πιστεύει, μὲ τὸν πρῶτο θετικὸ καὶ ἀξιοταύτο, γιὰ τὸν ποιητὴ καὶ γιὰ τὸ ἔργο του. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν κ. Κ. Δημητριάδης, ποὺ ἔκαμε τὸν τελευταῖο καιρὸ τὴν προτομὴ τοῦ ποιητοῦ, μᾶς προσφέρει τὸ πρόπλασμά της κ' ἐμεῖς ἀναλαμβάνουμε τὴν ὑποχρέωση νὰ τὴ στήσουμε στὸν κατάλληλο χώρο, νὰ τιμήσουμε ἐστὶ τὸν ποιητὴ ἀλλὰ καὶ νὰ στολίσουμε τὴν Ἀθήνα μ' ἓνα πραγματικὸ ἔργο τέχνης.

Οἱ ἀναγνώστες τῆς «Νέας Ἑστίας» βλέπουν στὸ hors-texte τοῦ τεύχους τούτου τὸ κεφάλι τοῦ ποιητοῦ καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θαυμάζουν τὴν ἐκφραση καὶ τὴν ὁμοιότητα. Δὲ χροιάζεται νὰ προσέξουν πολὺ γιὰ νὰ καταλάβουν ὅτι εἶναι ἀποτελεσματικὴ βιβλικὴ μελέτης καὶ ἀγάτης κι' ὅτι ἔχει βγῆ ἀπὸ ἐμπειρο χέρι. Πρέπει ὅμως νὰ τὸ δοῦν στὸ γύρο, ὅπως εἶναι τώρα, ἢ στὸ μάρμαρο, ὅπως ἐλπίζουμε ὅτι θὰ εἶναι σὲ λίγο, γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν ὅλη τὴν ἀξία τοῦ ἔργου. Δὲν εἶναι μόνον ὁ ποιητὴς, ὁλοζώντανος καὶ χαρμακτηρισμένος. Εἶναι ὁ σημερινὸς ψυχικὸς καὶ διανοητικὸς τῶν κόσμος, —ὁ πάθος του, ἡ μελαγχολία του, μὰζι κι' ἡ καρτερικὴ, φιλοσοφικὴ του διάθεση, ὅτι κυριαρχεῖ αὐτὴ τὴ στιγμή στὴν ἔντονη μορφὴ τοῦ Κωστή Παλαμά. Ἐκεῖ, στὸ μάρμαρο ποὺ θὰ εἶναι «μνημεῖον ἐς αἰεῖ», θὰ δοῦν τὸν ποιητὴ οἱ φίλοι κ' οἱ θαυμαστὲς του. Καὶ γιὰ νὰ μὴν περιμένουν πολὺ, δὲν περιοριζόμαστε στὶς δυνάμεις μας, ἀλλ' ἀνοίγουμε ἔρανο γιὰ τὸ ποσὸν τοῦ θ' ἀπαιτηθῆ, —προτομὴ καὶ μαρμαρινὴ βίαση. Στὸ ἐρχόμενο τεύχος θ' ἀναγγεῖλουμε τὴ μεγάλη ἐπιτροπὴ τοῦ ἔρανου. Ἀλλὰ καὶ στὸ μεταξύ, ὅσοι θέλουν μορφοῦν νὰ στείλουν τὴ μικρὴ ἢ τὴ μεγάλη συνεισφορά τους (Βιβλιοπωλεῖον Ἱ. Δ. Κολλάρου). Ὁ ἔρανος γιὰ τὴν προτομὴ τοῦ Κωστή Παλαμά προβλέπουμε ὅτι δὲ θ' ἀκρατήσῃ πολὺ. Ἡ ἐπιτροπὴ ποὺ θὰ τὸν ἀναλάβῃ ἴσως μπορέσῃ ν' ἀναγγεῖλῃ τὰ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματά του ἀμέσως, πρὶν περάσουν δεκαπέντε ἡμέρες ἀπὸ τὴ συγκρότησή της. Ἀλλὰ ὁ ἔρανος πρέπει νὰ εἶναι **πανελληνικός**. Γίνεται γιὰ τὴν προτομὴ τοῦ Κωστή Παλαμά.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

Ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς

Ἡ εἴσοδος τοῦ κ. Κ. Δημητριάδη στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν εἶναι γεγονός ποὺ ἔχει πολὺ μεγαλύτερη σημασία ἀπὸ τὴν ἐκλογή ἑνὸς νέου ἀκαδημαϊκοῦ. Δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀναγνώριση κ' ἐπιβράβευση ἑνὸς ἐξαιρετικοῦ καλλιτεχνικοῦ ἔργου καὶ μιᾶς ζωτικότητος, ποὺ ἔγιναν καὶ στὸν τόπο μας αἰσθητὰ τ' ἀποτελέσματά της ἐδῶ κ' ἔξη-ἑπτὰ χρόνια, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ χρησιμοποιήθηκε γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωση ἑνὸς φυτωρίου νέων καλλιτεχνῶν, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν, καὶ γιὰ τὴν τακτοποίηση τῶν γενικωτέρων καλλιτεχνικῶν μας ζητημάτων. Ὅσοι ἔχουν γνωρίσει ἀπὸ κοντὰ τὸν κ. Κ. Δημητριάδη καὶ ξέρουν τὰ ὄνειρά του, τὴν πλατεία του ἀντίληψη, τὴν ἐπιμονὴν του, ποὺ τὴν κάνει ἀλόγιστη ἢ στερεώτερη πίστη σὴν ἀμεγάλα ἰδανικά τῆς τέχνης, τὸν ἐνθουσιασμό του, ποὺ γίνεται ἀκαταμάχητη πειθὴ, καὶ τὴ δραστηριότητά του, ποὺ εἶναι ἱκανὴ ν' ἀφυπνίσῃ κι' ἀπὸ τὸν πρῶτο βαθμὸν λήθαργο, βλέπουν στὴν εἴσοδο αὐτὴν κάτι πολὺ σοβαρώτερο, κάτι ποὺ δὲν εἶναι ἀτομικὴ ὑπόθεση, ὅπως συνήθως ἡ ἐκλογή ἀκαδημαϊκοῦ: τὴ δημιουργία μιᾶς νέας καταστάσεως στὴν Ἀκαδημία, ἑνὸς ζωηροτέρου ἐνδιαφέροντος γιὰ τὴν τέχνη, καὶ τὴν χρησιμοποίησιν δυνάμεων, — τοῦ κύρους καὶ τῶν μέσων τῆς Ἀκαδημίας, — γιὰ τὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν κάθε ἀξιόλογης καλλιτεχνικῆς προσπάθειας. Ὡς τώρα ἔλειπε ὁ ἀρμόδιος — ὁ ζωγράφος κ. Ἐπ. Θωμόπουλος εἶναι πρόσθετος μέλος, — ἔλειπε ὁ εἰδικὸς ποὺ θὰ

Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

προετοίμαζε τὴν κατάλληλη διάθεση, ποὺ θὰ ἐξηγοῦσε, ποὺ θὰ παρέτασσε τὰ ἐπιχειρήματα τῆς τέχνης καὶ θὰ παρουσίαζε τὶς δίκαιες ἀξιώσεις τῶν καλλιτεχνῶν, ποὺ θὰ διεφώτιζε, ποὺ θὰ διέλυε ἀμφιβολίες καὶ θὰ προκαλοῦσε χρήσιμες ἀποφάσεις, ἀφοῦ θὰ ἔκανε ὡς ἓνα σημεῖο ἀνευθύνους τοὺς συναδέλφους του καὶ θὰ φορτωνόταν αὐτὸς τὶς περισσότερες εὐθύνες. Ἐπει' ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Γ. Τακωβίδη, ἡ Ἀκαδημία δὲν εἶχε τακτικὸν μέλος καλλιτέχνη, ζωγράφου ἢ γλύπτη. Καὶ μόνον ἡ ἐκλογή τοῦ κ. Κ. Δημητριάδη δικαιολογεῖ τὴν ἀργοπορία τῆς στὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐδρας. Ἄργησε, ἀλλὰ διάλεξε ὅχι μόνον τὸν ἀξιοτάτο ἀλλὰ τὸν καλλιτέχνη ποὺ θὰ εὐρύνη τὴ δράσιν της καὶ θὰ τὴν κάνει εὐεργετικὴ γιὰ ἓναν ὁλόκληρο κόσμον, ποὺ σχεδὸν τὸν εἶχε ἀγνοήσει.

Στέχω στὴν σημασία τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς. Γιὰ τὴ θέση τοῦ ἔργου τοῦ κ. Κ. Δημητριάδη στὴν νέα ἑλληνικὴ τέχνη, γιὰ τὴν ἀξία ἑνὸς γλυπτικοῦ